

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 67. szám
1991. március 21., csütörtök

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint
Ára 5,80 forint

Nyugdíj-demokrácia

Nem piros betűs ünnep — Az ötezres és holdudvara
Olvasóink írják — Oktatástörténeti láttelel — Tavaszvárók

Az amerikai védelmi minisztérium tegnap megerősítette a hírt, hogy egy amerikai harci gép iraki vadászgépet lőtt le Takrit város közelében. A szövetségesek által előírt fegyverszüneti feltételek nem engedik meg az iraki légierő gépeinek repülését. Ennek ellenére az iraki kormány katonái helikopterekről lövik a kurd felkelők kezére került észak-iraki olajkutakat.

A polgárháborús körülmények között kezd kiújulni az iraki-iráni ellentét. Az iraki parlament elnöke tegnap azvaldolta Teheránt, hogy „összeesküdött az amerikai-cionista agresszorokkal”, s szabotőröket dob át a határon különböző létesítmények megsemmisítésére.

George Bush amerikai elnök, miután fogadta Lech Walesa lengyel köztársasági elnököt, bejelentette, hogy az Egyesült Államok elengedi Lengyelország tartozásainak hetvenszázalékát. Lengyelországnak 2,9 milliárd dolláros adóssága van az amerikai kormánnyal szemben.

A törvénytelen fegyverkezéssel kijátszották a szerb népet, a fegyveres erők javaslataival kapcsolatban félrevezették a közvéleményt, a szövetségi kormány gazdaságpolitikája pedig függő helyzetbe juttatta az országot — sorolta lemondásának okait tegnap, parlamenti beszédében Boriszav Jovic jugoszláv szövetségi elnök.

Két új törvényjavaslatról szavazott szerdai ülésnapján a magyar Parlament. A kiemelt nyugdíjak felülvizsgálatánál a honatyák egyhangú többséggel kinyilvánították, hogy ezentúl Magyarországon mindenki csak ledolgozott éveinek számával, és a befizetett társadalombiztosítási összeggel összhangban kaphat nyugdíjat. Politikai érdekemért járó nyugdíjpótlék a jövőben nem létezik majd.

Új törvényeink vannak

Az Országgyűlés szerdai plenáris ülésén egyhangúlag fogadta el az egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról, illetőleg egyes nyugdíjkiegészítések megszüntetéséről szóló törvényt.

A törvény értelmében azt a nyugdíjat, amelyet az állami vezetők munkaviszonyát szabályozó minisztertanácsi rendeletben biztosított kedvezmény alapján állapítottak meg, a hatálybalépést követően a hónap utolsó napjával meg kell szüntetni, és az érintettek nyugdíját az érvényes törvény szellemében, a szolgálati idő alapján kell megállapítani. Ez vonatkozik a hozzátartozói nyugellátásokra is.

A törvény hatálya nem terjed ki azokra az egyébként érintett 70 éven felüli

személyekre, akiknek saját jogú nyugdíja 8500 forint, illetve özvegyi nyugdíja 7500 forint alatt van.

Ugyancsak elfogadták az állami népegészségügyi és tisztiorvosi szolgálatról szóló törvényt. A törvény értelmében a közegészségügyi, járványügyi és egészségügyi ellátás felügyelete állami feladat. Az állam ezeket a feladatokat a népjóléti miniszter közvetlen irányítása alatt álló Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat létrehozásával és működtetésével biztosítja.

A szolgálat az új törvény értelmében a többi között folyamatosan figyelemmel kíséri és értékeli a lakosság egészségi állapotának alakulását, az azt veszélyeztető tényezőket, és javaslatot

tesz ezek megszüntetésére, közvetlenül intézkedik, ha azt valamely rendkívüli körülmény — járvány, természeti csapás, egyéb katasztrófa — szükségessé teszi.

Hosszas szavazás után fogadták el a képviselők a társadalmi szervezetek ideai támogatásáról szóló országgyűlési határozatot.

A társadalmi szervezetek támogatására elkülönített 400 millió forinttal odaitételekéről egy parlamenti ad hoc-bizottság foglalt állást. A keretet négy területen — egészségügyi; ifjúsági és gyermekvédelem; környezetvédelem; kultúra és sport — osztották fel különböző egyesületek, társadalmi szervezetek között.

Felvételi tájékoztató

A felsőoktatási intézményekbe való jelentkezés és felvétel jogszabályi kerete az idén sem változott. Továbbra is az 1988 decemberétől hatályos MM-rendelet a szabályozó: ez nem törtört el az egyetemeken, főiskolákon a felvételi vizsgákat, de jogot ad az egyes felsőfokú intézményeknek, hogy eldöntsek, adnak-e és ha igen, milyen feltételek mellett adnak a jelentkezőknek mentességet a felvételi vizsga alól — tájékoztatta az MTI-t Bakos Károly, a Kultuszminisztérium főmunkatársa.

A felsőoktatási intézmények központjában írásbeli vizsgái június 24-én és 25-én lesznek. Ezt követően kerül sor a szóbelikre. Július 2. és 16. között tartják intézménytípusonként az ún. „ponttárhúzó” értekezleteket.

A jogszabály kimondja: mindenkit fel kell venni, aki az illető intézmény ponttárhúzó értekezletén meghatározott pontszámot elérte — közölte Bakos Károly. Ha valaki az első helyen megjelölt iskolában nem felelt meg, annak jelentkezését automatikusan továbbítják a másodikként — vagy ha szükséges — a harmadikként megjelölt helyre.

Jeszenszky Dél-Koreába látogat

Amerikai látogatását befejezve hétfőn Jeszenszky Géza külügyminiszter hivatalos látogatásra Dél-Koreába utazik — jelentették be szerdán a Külügyminisztériumban. A külügyminiszter, aki március 28-ig lesz a Koreai Köztársaság vendége, udvariassági látogatást tesz majd Ro Te Vu köztársasági elnöknel, a Koreai Kereskedelmi és Ipari Kamara vezetőjével, s ellátogat a koreai demilitarizált övezetbe.

A miniszter tárgyalásain többek között meghatároz- zák majd a kétoldalú gazdasági kapcsolatok fejlesztésének soros feladatait, valamint aláírják a két ország közötti teljes körű vízumentességre vonatkozó megállapodást. A gazdasági kapcsolatok erősítése érdekében Jeszenszky Géza kéri fogja, hogy a dél-koreai kormány támogassa az ország vállalatit, a nagyobb arányú magyarországi tőkebefektetésekben. A konkrét gazdasági kérdésekről azonban majd Kádár Béla áprilisi látogatásán esik szó.

Díszelnökök: a polgármester és a püspök

Újjáalakuló Dugonics Társaság

Alapszabályban rögzített Biztató jelenség, hogy az alapelvei alapján a Dugonics Társaság szervezőbizottságai ifjúsági utánpótlás felnevelésében szerepet vállalt a felkeresték a város első, demokratikusan megválasztott polgármesterét, dr. Lippai Pált, és a Szegeden székelő szeged-csanádi püspököt, Gyulay Endrét. Felkérték őket: vállalják el a Szeged város védnöksége alatt álló Dugonics Társaság díszelnöki tisztségét. A társaság célkitűzései: „A magyar Alföldön általában, de kiváltképpen Szegeden és környékén a magyar irodalomnak — művészetnek — tudományok művelése, pártolása és népszerűsítése.” A felkért személyiségek örömmel üdvözölték a közel 100 éves múltira visszatekintő, tősgyökéren szegedi Dugonics Társaság újjászervezésének tényét, vállalták annak díszelnökségét, és támogatásukról biztosították Szeged értelmiségét, intelligenciáját alkotó munkára összefogó Dugonics Társaságot.

Meg kell említenünk Oltyán Bélánékat, a Dugonics András Általános Iskola igazgatónőjének vezetésével folyó, egészséges lokálpatriotizmusra nevelő munkát, mellyel — egész évi program összeállításával — ápolja iskolája névadójának emlékét.

A Dugonics Társaság szervezőbizottsága a fentiek alapján hívja és várja a városokat, a társaság munkájába bekapcsolódni akaró értelmiségieket: *jelentkezzenek!* Levélcím: Szeged, Kárász utca 10. TIT városi titkársága. (Pontos cím, esetleg telefonszám megadását kérjük, mivel szervezőbizottságunk tagjai felkeresik őket és tájékoztatást adnak.)

Dugonics Társaság szervezőbizottsága

Veszély esetén

A hét eseménye talán, hogy Románia kormány-pártja, a Petre Roman által vezetett Nemzeti Megmentési Front saját politikai programtervezettel állt elő. Esemény, és az is lesz, valahányszor ez újra megtörténik, hiszen az NMF, a modern idők Európájában egyedülálló módon, tavaly tavasszal úgy nyerte meg döntő arányban a román parlamenti választásokat, hogy voltaképpen még csak elnagyolt politikai működési tervet sem tett közzé. De Petre Roman programnak nevezett politikai állásfoglalása ezúttal sem a jövőről szól, hanem sokkal inkább a közelmúlt eseményeit rosszállja. Eszerint a Szovjetunió erővesztésével, és azzal, hogy Németország nem képes betölteni korábbi szerepét, a térségben csupa bizonytalanságot hozó törekvés jelentkezik: „centrifugális” próbálkozások, megújuló területi és érdekszövetségi igények, és ezek sorában a Pentagonale. Persze: minek előretékineni, az idők úgyis változnak. Annyira változnak, hogy közben a Szovjetunió által majd ötven évre befagyasztott Kelet-Közép-Európa térségében megint bármi előfordulhat, s a dolog ugyanott folytatódik, ahol a század közepén annyiba maradt. A felbomlott Osztrák-Magyar Monarchia helybe létrejött (legalább) három újabb konglomerátum-országgal megint csak kezdenie kell valamit a térségnek, s nem különben ezen országoknak a saját állami berendezkedésükkel. Két út adódik. Az egyiket már Kutuzov is követte, amikor Napóleon Moszkvában időzött. Egyszerű: „Veszély esetén maradj veszteg!” Alkalmazva: egészen addig, míg valahol más megoldást találunk. Mondjuk, amíg megszületik a közép-európai Pentagonale, vagy Magyarország, Lengyelország és Csehszlovákia együttműködési szerződést nem köt Visegrádon — mind olyan állam, amely mostanra, Romániához hasonlóan, történelmileg valamiképp sértettnek érezheti magát. De ez már a másik út, ami azzal a veszéllyel jár az előbbi követő román vezetők számára, hogy — nem az új Európa, de — az új Közép-Európa határa is Romániától nyugatra alakulhat ki.

Esetleg múlt időben.

S. P. S.

Megrogyant — kijavították

A „sóhajok hídja”

Nem tudni, Ferencz József találkozott-e ilyen mocsolygós hölgyekkel 1883. október 14–16-án a szegedi „sóhajok hídján”, azaz a városháza és a „bérház” közötti zárt folyosón. Ha igen, azok a dámák bizonyosan másképpen voltak öltözve, és talán nem is mocsolyogtak ilyen szépen.

A folyosót — 1883-ban, a városháza építésének évében — éppen a császár és kísérete számára kapcsolták a két épülethez azért, hogy a megosztott szálláshelyek között biztosítsák a közlekedést anélkül, hogy a császári és királyi lábakkal az utcára kellene lépniük.

Tavaly januárban gyanús repedéseket találtak a falon, és az is föltűnt, hogy egy „súlyosabb egyéniség” alatt lengeni kezd a padló, és félt, hogy az illető az utcán találja magát.

A statikai szakvélemény igazolta a gyanút: a „sóhajok hídja” (amely a velencei Doge-palota hasonló szerkezeti részéről kapta a nevét) bizonyos részein életveszélyessé vált. Megsüllyedtek a tartószerkezetek, egyes támasztóelemeket pedig egyenesen alulméreteztek. A díszbádóg a mozgástól több helyen megtört, és a repedéseken befolyt víztől korhadásnak indult az acélsínáron nyugvó faszervezet.

A felújításon tavaly szeptemberben kezdtek dolgozni a Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat szakemberei, és májusra ígérlik a munkák befejezését. Megerősítették az acélszerkezetet, a fából készült járófelület helyére vasbeton elemeket építettek, amelyeknek súlya nem több, mint az eredeti gerendáké. A faszervezet egyharmadát kellett kicserélni. A díszbádógzás sértetlen marad, csak a szükséges helyeken bontották meg a szépen formált burkolóanyagot. (Gyenes Kálmán felvétele)

(nyilas)

